

Sprawa C-126/23

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

2 marca 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Tribunale Ordinario di Venezia (Włochy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

15 lutego 2023 r.

Strona powodowa:

UD

QO

VU

LO

CA

Strona pozwana:

Presidenza del Consiglio dei ministri

Ministero dell'Interno

Przedmiot postępowania głównego

Powództwo o odszkodowanie wniesione przeciwko państwu z powodu niewykonania lub niewłaściwego wykonania zobowiązań wynikających z dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw (Dz.U. 2004, L 261, s. 15), w szczególności przewidzianego w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy zobowiązania polegającego na ustanowieniu systemu kompensaty dla ofiar umyślnych przestępstw z użyciem

przemocy, który gwarantuje sprawiedliwą i odpowiednią kompensatę dla ofiar przestępstw.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wniosek złożony na podstawie art. 267 akapit trzeci TFUE, dotyczący zgodności z dyrektywą 2004/80 uregulowania krajowego, które, po pierwsze, uzależnia wypłatę kompensaty na rzecz rodziców i siostry ofiary zabójstwa od braku małżonka i dzieci tej ofiary, a po drugie, uzależnia wypłatę tej kompensaty od środków będących w dyspozycji funduszu ustanowionego na mocy wspomnianego uregulowania, przy czym uregulowanie to nie przewiduje zatrzymania jako rezerwy kwot przeznaczonych konkretnie na wypłatę kompensat.

Pytania prejudycjalne

Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wyjaśnienie [w okolicznościach, o których mowa w ppkt a), dotyczącym powództwa o odszkodowanie wniesionego przez obywateli włoskich mających stałe miejsce zamieszkania we Włoszech przeciwko państwu jako ustawodawcy z powodu niewykonania, nieprawidłowego lub niepełnego wykonania zobowiązań wynikających z dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw, w szczególności przewidzianego w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy zobowiązania do wprowadzenia przez państwa członkowskie do dnia 1 lipca 2005 r. (jak stanowi art. 18 ust. 1 tej dyrektywy) ogólnego systemu kompensaty, który gwarantuje sprawiedliwą i odpowiednią kompensatę dla ofiar wszystkich umyślnych przestępstw z użyciem przemocy w przypadkach, gdy ofiary te nie są w stanie uzyskać od osób bezpośrednio odpowiedzialnych pełnego odszkodowania za poniesione szkody] oraz w związku z sytuacją nieterminowej (lub niepełnej) transpozycji do krajowego porządku prawnego dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r.:

a) w świetle art. 11 ust. 2 bis ustawy nr 122/2016, który uzależnia wypłatę kompensaty na rzecz rodziców i siostry ofiary zabójstwa od braku małżonka i dzieci tej ofiary, nawet w przypadku prawomocnego wyroku, w którym zasądzono im odszkodowanie od sprawcy przestępstwa:

- czy wypłata kompensaty ustanowionej na rzecz rodziców i siostry ofiary umyślnych przestępstw z użyciem przemocy w przypadku zabójstwa na mocy art. 11 ust. 2 bis legge 7 luglio 2016, n. 122 (Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione Europea – Legge Europea 2015–2016) (ustawy nr 122 z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie przepisów dotyczących wykonania zobowiązań wynikających z przynależności Włoch do Unii Europejskiej – ustawa europejska 2015–2016) wraz z późniejszymi zmianami [wprowadzonymi na

mocy art. 6 legge 20 novembre 2017, n. 167 (ustawy nr 167 z dnia 20 listopada 2017 r.) i art. 1 ust. 593–596 legge 30 dicembre 2018, n. 145 (ustawy nr 145 z dnia 30 grudnia 2018 r.)], która to wypłata kompensaty jest uzależniona od braku dzieci i małżonka ofiary przestępstwa (w przypadku rodziców) oraz braku rodziców (w przypadku rodzeństwa), jest zgodna z wymogami wynikającymi z art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/80, a także z art. 20 (równość), art. 21 (niedyskryminacja), art. 33 ust. 1 (ochrona rodziny), art. 47 (prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z art. 1 protokołu 12 do EKPC (niedyskryminacja)?;

b) w odniesieniu do granicy wypłaty kompensaty:

- czy warunek przyznania kompensaty przewidziany w art. 11 ust. 3 legge n. 7 luglio 2016, n. 122/2016 (Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione Europea – Legge Europea 2015–2016) (ustawy nr 122/2016 w sprawie przepisów dotyczących wykonania zobowiązań wynikających z przynależności Włoch do Unii Europejskiej – ustawa europejska 2015–2016) wraz z późniejszymi zmianami [wprowadzonymi na mocy art. 6 legge 20 novembre 2017, n. 167 (ustawy nr 167 z dnia 20 listopada 2017 r.) i art. 1 ust. 593–596 legge 30 dicembre 2018, n. 145 (ustawy nr 145 z dnia 30 grudnia 2018 r.)], zawierający sformułowanie „w każdym przypadku w granicach dostępnych środków funduszu, o którym mowa w art. 14” – przy czym żaden przepis nie nakłada na państwo włoskie obowiązku zatrzymania jako rezerwy kwot przeznaczonych konkretnie na wypłatę kompensat, również określonych na podstawie statystycznej i w każdym razie mogących konkretnie stanowić kompensatę dla osób uprawnionych w rozsądnym terminie – może być uznany za „sprawiedliwą i odpowiednią kompensatę dla ofiar” zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/80?

Przywołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw (zwana dalej „dyrektywą 2004/80”): art. 12 i 18.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej art. 20 i 21, art. 33 ust. 1 i art. 47.

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), art. 1, protokół 12.

Przywołane przepisy prawa krajowego

Legge 7 luglio 2016, n. 122 (Disposizioni per l'adempimento degli obblighi derivanti dall'appartenenza dell'Italia all'Unione europea – Legge europea 2015–2016) (ustawa nr 122 z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie przepisów dotyczących

wykonania zobowiązań wynikających z przynależności Włoch do Unii Europejskiej – ustawa europejska 2015–2016) wraz z późniejszymi zmianami [wprowadzonymi na mocy art. 6 legge 20 novembre 2017, n. 167 (ustawy nr 167 z dnia 20 listopada 2017 r.) i art. 1 ust. 593–596 legge 30 dicembre 2018, n. 145 (ustawy nr 145 z dnia 30 grudnia 2018 r.)] (zwana dalej „ustawą nr 122/2016”): art. 11 (*Prawo do kompensaty dla ofiar umyślnych przestępstw z użyciem przemocy w wykonaniu dyrektywy 2004/80/WE. Postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego 2011/4147*) ust. 1 i 2:

„Bez uszczerbku dla środków podjętych na rzecz ofiar określonych przestępstw przewidzianych w innych przepisach prawa, o ile środki te są korzystniejsze, przyznaje się prawo do kompensaty ze strony państwa na rzecz ofiary umyślnego przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy wobec osoby, a w każdym przypadku przestępstwa, o którym mowa w art. 603 bis codice penale (kodeksu karnego), z wyjątkiem przestępstw przewidzianych w art. 581 i 582, chyba że zachodzą okoliczności obciążające przewidziane w art. 583 codice penale (kodeksu karnego).

2. Kompensatę za przestępstwa zabójstwa [...] wypłaca się na rzecz ofiary przestępstwa lub osób uprawnionych wskazanych w ust. 2 bis w wysokości określonej dekretem, o którym mowa w ust. 3. W przypadku przestępstw innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym, kompensata jest wypłacana jako zwrot kosztów leczenia i opieki”.

Artykuł 11 ust. 2 bis: „W przypadku śmierci ofiary w wyniku przestępstwa kompensatę wypłaca się żyjącemu małżonkowi i dzieciom; w przypadku braku małżonka i dzieci kompensatę wypłaca się rodzicom, a w przypadku braku rodziców – rodzeństwu mieszkającemu razem i pozostającemu na utrzymaniu w chwili popełnienia przestępstwa”.

Artykuł 11 ust. 2 ter: „W przypadku, gdy jest kilka osób uprawnionych, kompensatę dzieli się według udziałów przewidzianych w przepisach księgi drugiej tytuł II kodeksu cywilnego”.

Artykuł 11 ust. 3: „W drodze rozporządzenia Ministro dell’internò (ministra spraw wewnętrznych) i Ministro della giustizia (ministra sprawiedliwości), w porozumieniu z Ministro dell’economia e delle finanze (ministrem gospodarki i finansów), które zostanie przyjęte w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zostaną określone kwoty kompensaty, w każdym przypadku w granicach dostępnych środków funduszu, o którym mowa w art. 14, zapewniając większą kompensatę ofiarom przestępstw związanych z użyciem przemocy na tle seksualnym i przestępstw zabójstwa, a w szczególności dzieciom ofiary w przypadku zabójstwa popełnionego przez małżonka, również będącego w separacji lub rozwiedzionego, lub przez osobę, która jest lub była związana z pokrzywdzonym uczuciowo”.

Decreto ministeriale (rozporządzenie ministerialne) z dnia 22 listopada 2019 r., art. 1 ust. 1 lit. b):

„w przypadku zabójstwa popełnionego przez małżonka, również będącego w separacji lub rozwiedzionego, lub przez osobę, która jest lub była związana z pokrzywdzonym uczuciowo, na stałą kwotę 60 000 EUR wyłącznie na rzecz dzieci ofiary przestępstwa”.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 Powodowie UD i QO są rodzicami, CA jest siostrą, VU i LO są dziećmi TS, która w dniu 18 maja 2017 r. została zabita przez swojego byłego partnera KU w [...]. W dniu 18 września 2018 r. Tribunale di Padova (sąd w Padwie, Włochy) skazał KU na karę 30 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez Corte d'Appello di Venezia (sąd apelacyjny w Wenecji, Włochy) w dniu 6 marca 2019 r. W dniu 6 maja 2021 r. Corte di cassazione (sąd kasacyjny, Włochy) uznał skargę kasacyjną wniesioną od wyroku sądu apelacyjnego za niedopuszczalną i w związku z tym wyrok skazujący KU na wskazaną karę stał się prawomocny.
- 2 W pierwszej instancji Tribunale di Padova (sąd w Padwie, Włochy) zasądził od KU odszkodowanie na rzecz powodów cywilnych i nakazał zapłatę tymczasowo ustalonych kwot: 400 000 EUR na rzecz każdego dziecka, 120 000 EUR na rzecz każdego z rodziców oraz 30 000 EUR na rzecz MI, pozostającego w separacji (nierozwiedzionego) małżonka ofiary przestępstwa.
- 3 W związku z tym, że zabójca jest pozbawiony majątku i dochodów, po przyznaniu mu pomocy prawnej, co stanowi warunek wskazany w art. 12 lit. b) ustawy nr 122/2016, rodzice, siostra, dzieci i małżonek postanowili skorzystać z ochrony zagwarantowanej im na mocy dyrektywy 2004/80; dzieci ofiary przestępstwa otrzymały od państwa kompensatę w wysokości 20 000 EUR każde, natomiast jej małżonkowi będącemu w separacji, ale nierozwiedzionemu, przyznano kompensatę w wysokości 16 666,66 EUR.
- 4 Powodowie, po sprawdzeniu, że państwo włoskie, przyjmując ustawę nr 122/2016, wprowadziło istotne ograniczenia w przyznawaniu kompensaty z naruszeniem dyrektywy 2004/80, wnieśli:
 - o odstąpienie od stosowania decreto ministeriale (rozporządzenia ministerialnego) z dnia 22 listopada 2019 r. jako niezgodnego z prawem i w związku z tym o ustalenie kwot, które przysługują im z tytułu kompensaty i ze względu na stopień ich pokrewieństwa z TS, poprzez ustalenie kwoty kompensaty w sprawiedliwej i odpowiedniej wysokości zgodnie z art. 12 dyrektywy 2004/80 oraz z uwzględnieniem ustalenia wysokości szkody dokonanej na ich korzyść w wyroku skazującym KU i poprzez nakazanie Presidenza del Consiglio dei Ministri (prezydencji rady

- ministrów) i Ministero dell'interno (ministerstwu spraw wewnętrznych) wypłaty tej kompensaty na ich rzecz;
- tytułem żądania ewentualnego – o zasądzenie od pozwanych instytucji tych samych kwot tytułem odszkodowania za nieprawidłową transpozycję dyrektywy 2004/80, a w szczególności art. 12 tej dyrektywy.
- 5 W odniesieniu do sytuacji dzieci pozwane instytucje wniosły o oddalenie powództwa ze względu na to, że zgodnie z prawem wypłacono na rzecz dzieci kompensatę w wysokości 20 000 EUR, stwierdzając, że wśród osób uprawnionych znajduje się również małżonek ofiary przestępstwa – zważywszy, że decreto ministeriale (rozporządzenie ministerialne) z dnia 22 listopada 2019 r. przewiduje w przypadku zabójstwa kompensatę w stałej kwocie wynoszącej 60 000 EUR – i dokonując podziału przewidzianego w art. 11 ust. 2 tej ustawy nr 122/2016.
- 6 W odniesieniu do sytuacji rodziców i siostry ofiary przestępstwa pozwane instytucje wniosły również o oddalenie powództwa ze względu na przekroczenie 60-dniowego terminu zawitego na złożenie wniosku o przyznanie kompensaty w trybie administracyjnym; pozwane instytucje wniosły tytułem żądania ewentualnego o oddalenie powództwa wniesionego przez rodziców i siostrę ofiary przestępstwa na tej podstawie, że zgodnie z prawem krajowym kompensata jest wypłacana żyjącemu małżonkowi i dzieciom; w przypadku braku małżonka i dzieci kompensata przysługuje rodzicom, a w przypadku braku rodziców – rodzeństwu mieszkającemu razem i pozostającemu na utrzymaniu w chwili popełnienia przestępstwa.

Główne argumenty stron w postępowaniu głównym

- 7 Zdaniem powodów ograniczenie przewidziane w art. 11 ust. 2 bis ustawy nr 122/2016, który przyznaje prawo do kompensaty rodzicom ofiary przestępstwa tylko w przypadku braku dzieci i małżonka tej ofiary, podczas gdy kompensata przysługuje rodzeństwu jedynie w przypadku braku wymienionych poprzednio podmiotów, powtarzając przepis art. 568 codice civile (kodeksu cywilnego) ustanowiony w celu określenia spadkobierców ustawowych w kontekście spraw spadkowych, jak wyraźnie wskazano w ust. 2 tego artykułu, jest oczywiście niezgodne z prawem. W przepisie tym wskazano bowiem rodziców i rodzeństwo ofiary przestępstwa jako osoby uprawnione do kompensaty, a zatem przyznano wyraźnie, że osoby te zostały pokrzywdzone w wyniku przestępstwa, w związku z czym przysługuje im odszkodowanie iure proprio, lecz przyznano kompensatę jedynie pomocniczo, to znaczy pod warunkiem, że nie ma dzieci i małżonka ofiary przestępstwa, czyli przysługuje im odszkodowanie na podstawie prawa spadkowego.
- 8 W związku z tym ustawodawca włoski naruszył w sposób nieracjonalny obowiązek kompensaty przewidziany w art. 12 dyrektywy, ponieważ ustanowił nieuzasadniony wymóg w odniesieniu do samej kompensaty, decydując, która

z różnych osób poszkodowanych, którym przyznaje on abstrakcyjnie prawo, powinna następnie otrzymać konkretnie kompensatę, zresztą w sposób arbitralny i bez uwzględnienia sprawiedliwych i odpowiednich dla danego przypadku kryteriów. Kompensata została również przyznana MI, małżonkowi pozostającemu w separacji z TS od 2006 r., to znaczy od ponad 11 lat od zabójstwa, któremu kompensata przysługuje na podstawie ust. 2 bis akapit pierwszy: „w przypadku śmierci ofiary w wyniku przestępstwa kompensatę wypłaca się żyjącemu małżonkowi i dzieciom”. W konsekwencji, nawet w przypadku, gdy więź emocjonalna uległa wyraźnemu osłabieniu, być może prawie nie istnieje, istnieje osoba (mąż pozostający w separacji od lat), której przysługuje kompensata, podczas gdy odmawia się kompensaty ojcu i matce ofiary przestępstwa, to znaczy rodzicom, których więź emocjonalna z córką nigdy nie osłabła w najmniejszym stopniu, podobnie jak nigdy nie osłabła więź łącząca ofiarę z jej siostrą.

- 9 Istnieje również odmienne traktowanie w odniesieniu do różnego uregulowania kompensaty przewidzianej na rzecz członków rodziny ofiar przestępstw przewidzianych w innych przepisach: art. 5 ust. 4 ustawy nr 206/2004, dotyczącej kompensaty dla ofiar aktów terrorystycznych, przyznaje kompensatę „żyjącemu małżonkowi, małoletnim dzieciom, pełnoletnim dzieciom, rodzicom, rodzeństwu, jeżeli mieszkają razem i pozostają na utrzymaniu”; art. 2 ust. 3 ustawy nr 407 z 1998 r., również na rzecz ofiar terroryzmu, przyznaje kompensatę „żyjącemu małżonkowi, małoletnim dzieciom, pełnoletnim dzieciom niezdolnym do pracy, rodzicom oraz rodzeństwu, jeżeli mieszkają razem i pozostają na utrzymaniu”.
- 10 Zdaniem powodów kwota 20 000 EUR przyznana dzieciom na podstawie decreto ministeriale (rozporządzenia ministerialnego) z dnia 22 listopada 2019 r., odpowiadająca 5 % tymczasowo ustalonej kwoty kompensaty przyznanej w postępowaniu sądowym, nie wydaje się zgodna z tym, co Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., C-129/19, zgodnie z którym „art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/80 należy interpretować w ten sposób, że ryczałtowego odszkodowania przyznanego ofiarom przestępstwa związanego z użyciem przemocy na tle seksualnym w ramach krajowego systemu kompensaty dla ofiar umyślnych przestępstw z użyciem przemocy nie można uznać za »sprawiedliwe i odpowiednie« w rozumieniu tego przepisu, jeżeli zostało ustalone bez uwzględnienia powagi konsekwencji, jakie ma dla ofiar popełnione przestępstwo, a zatem nie stanowi ono odpowiedniego wkładu w naprawienie poniesionej szkody majątkowej i niemajątkowej” (pkt 69).
- 11 Powodowie podnoszą trzeci zarzut niezgodności z prawem uregulowania krajowego w zakresie, w jakim uzależnia ono wypłatę kompensaty od okoliczności, czy państwo zatrzymało jako rezerwę środki finansowe, aby móc zapewnić kompensatę, z naruszeniem motywu 10 dyrektywy („Ofiary przestępstw często nie są w stanie uzyskać kompensaty od sprawcy, ponieważ sprawca może nie posiadać koniecznych środków w celu uczynienia zadość orzeczeniu o odszkodowaniu lub ponieważ sprawca nie może zostać zidentyfikowany lub

osądzony”). W art. 12 ustawy nr 122/2016 wskazano bowiem, że w celu uzyskania kompensaty konieczne jest, aby ofiara przestępstwa próbowała bezskutecznie wyegzekwować kompensatę od skazanego lub, jak w niniejszej sprawie, aby skazany otrzymał pomoc prawną ze względu na brak środków finansowych.

- 12 Pozwane instytucje, odnosząc się do sytuacji dzieci, wskazały, że ustalenie kompensaty w drodze postępowania administracyjnego zostało dokonane z pełnym poszanowaniem obowiązujących przepisów, a mianowicie decreto ministeriale (rozporządzenia ministerialnego) z dnia 22 listopada 2019 r., przy uwzględnieniu faktu, że istnieje żyjący małżonek, a sam Trybunał w wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., C-129/19 – po przypomnieniu, że państwa członkowskie dysponują szerokim zakresem uznania przy ustalaniu kompensaty, o której mowa w art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/80 (pkt 58) – orzekł między innymi, że wspomniany art. 12 ust. 2 nie stoi na przeszkodzie ryczałtowej kompensacie dla ofiar (pkt 65), a wymaga jedynie, aby taka kompensata była „sprawiedliwa i odpowiednia”; w ocenie Trybunału przesłanka ta jest spełniona, gdy kompensata, nawet ryczałtowa, stanowi „*odpowiedni wkład w naprawienie poniesionej [przez ofiarę przestępstwa] szkody majątkowej i niemajątkowej*” (pkt 69).

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 13 Zdaniem sądu odsyłającego rozpatrywane uregulowanie krajowe, w odniesieniu do rodziców ofiary przestępstwa zabójstwa, uzależnia wypłatę kompensaty od braku małżonka i dzieci takiej ofiary, a w odniesieniu do rodzeństwa ofiary uzależnia ono wypłatę kompensaty od braku rodziców ofiary, pod warunkiem że rodzeństwo mieszkało razem z ofiarą i pozostawało na jej utrzymaniu, ostatecznie nadając temu środkowi funkcję odszkodowania za utratę oczekiwania na utrzymanie, całkowicie pomijając niemajątkową kwestię cierpienia związanego z nagłą utratą członka rodziny.
- 14 W odniesieniu do małżonka i dzieci, mimo iż wspomniany małżonek pozostaje od dłuższego czasu w separacji z ofiarą, przewidziano po prostu podział kompensaty zgodnie z przepisami dotyczącymi dziedziczenia, w zależności od środków będących w dyspozycji funduszu ustanowionego na mocy art. 14 ustawy nr 122/2016, a zatem bez uwzględnienia powagi konsekwencji przestępstwa dla ofiar, jak wskazano w wyroku Trybunału z dnia 16 lipca 2020 r., C-129/19.
- 15 Ustalenie kwoty kompensaty na rzecz dzieci (20 000 EUR) zostało dokonane w sposób znacznie nieproporcjonalny w stosunku do kwoty kompensaty tymczasowo ustalonej w postępowaniu karnym (400 000 EUR na rzecz każdego dziecka) i w stopniu znacznie porównywalnym do kompensaty przyznanej na rzecz małżonka (16 666,66 EUR), bez uwzględnienia kryteriów powszechnie stosowanych w dziedzinie utraty więzi rodzinnej: wieku ofiary, wieku osoby żyjącej, stopnia pokrewieństwa i wspólnego zamieszkiwania. Kwota przyznana

w niniejszej sprawie na rzecz dzieci nie może być uznana za „sprawiedliwą i odpowiednią” w rozumieniu art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/80.

- 16 W odniesieniu do terminu zawitego na wniesienie w trybie administracyjnym wniosku o przyznanie kompensaty zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy nr 122/2016, biorąc pod uwagę, że rodzicom i siostrze ofiary przestępstwa nie przysługiwałoby żadne roszczenie na podstawie art. 11 ust. 2 bis ustawy nr 122/2016, ma do nich zastosowanie 60-dniowy termin zawity przewidziany w art. 13 ust. 2 ustawy nr 122/2016. Przeszkoda, jaką stanowi tak krótki termin zawity, wydaje się sprzeczna z prawem do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu zagwarantowanym na mocy art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

DOKUMENT ROBOCZY